

ANADOLU OTELCİLER BİRLİĞİ BAŞKANI BEYLAN ÖZ:

"ÜLKEMİZDE TURİZM EĞİTİMİ TERS DURAN BİR PRAMİT GİBİ"

ANATOLIA: *Bize derneğinizin hukuksal ve fonksiyonel yapısını anlatır mısınız?*

ÖZ: Derneğimiz; Bir birlikten meydana gelen ve demeklere yasasına göre kurulmuş bir kişiliğe sahiptir. Daha önce sendika olarak çalışmaktaydı. 1985 yılında demekler yasasına istinaden demekleşmiştir.

Şu an ülkemizde 5 adet bölgesel otelciler derneği var. Bu dernekler arasında centilmenlik anlaşması vardır. Belli zamanlarda biraraya gelerek, güncel konuları inceleyen ve ortak kararlar almaya çalışırız.

Bunun dışında; bakanlıkla ilgili konularda diyalog toplantısı yapıyoruz. Karşılıklı görüş alışverişinde bulunuyoruz. Yasal düzenlemelerde, bakanlıkla birlikte çalışırız. Ayrıca akademik düzeyde çalışmalar yaparız.

En büyük arzumuz Türkiye'de tek bir birliğin kurulmasıdır. TÜRSAB gibi bir örgütlenme biçimi.

ANATOLIA: *Bunun için çalışmalarınız var mı?*

ÖZ: 1989 yılında, Turizm Bakanlığı'yla konuyla ilgili bir yasa tasarısı üzerinde çalışmalarımız oldu. Yasa tasarısı son şeklini almıştı. Ancak Sanayi Bakanlığının karşı çıkması nedeniyle yürürlüğe giremedi. Neden olarak Türkiye Ticaret-Sanayi ve Borsalar Birliği olduğu

için ikinci bir birliğin kurulmasına gerek olmadığıydı. Biz birlik kuramadığımız için Dünya Otelciler Birliğine'de üye olamıyoruz.

ANATOLIA: *Sayın Öz, söyleşimizin asıl konusu doğrultusunda bir soru yöneltmek istiyoruz. Turizm eğitimi, eğitilmemiş turizm personeli. Bize ülkemizin bu konudaki sorunlarını açabilir misiniz?*

ÖZ: Dünya Turizmi 2. Dünya savaşından sonra korkunç bir gelişme gösterdi. Uzmanlar önümüzdeki 5 yıl içerisinde dünyanın büyük sektörlerinden biri haline geleceğini söylüyorlar. Ülkemizde turizm, geç farkedilmiş bir sektördür. Döviz girdisi çok, çıktısı az olan bir sektör. 1983 yılında bu fark edildi. Ülkemizde yoğun bir çalışma başladı ve 5 yıl içerisinde yatak sayımızı 60.000 den 160.000 lere getirdik.

Buna paralel olarak eğitime verdiğimiz önem, maalesef aynı değil. Bunun neticesi olarak şu an için 80.000 eğitilmiş personele ihtiyaç vardır. Bunun yanında yatırım safhasında 300.000 yatak var. 2 yatağa bir personel düşmekte. Bu şekilde bir hesaplama sonucu bu yıllar itibarıyla 150.000 personele ihtiyaç olacaktır. Şu anda yetiştirdiğimiz personel sayısı en iyi şartlarda 4.000 dir. Bu 1992 de 12.000 olacaktır. Personel açığı

görüldüğü gibi 250.000 dolayında olacaktır. Durum çok kötü. Maalesef Turizm bakanlığımız bu konuda çok ciddi çalışmalar içerisinde değildir.

Artık bir süre yatırımlara ara verip, toparlanmak zorundayız. Personel açığını kapatmak ve pazarlamaya ağırlık vermeliyiz.

ANATOLIA: Üç ayrı kurum, YÖK; MEB ve Turizm bakanlığı, birbirlerinden habersiz Turizm eğitimi yapıyorlar.

ÖZ: En önemli sorunlardan biri bu zaten. Maalesef ülkemizde eğitim ters duran bir piramit gibi. Nasıl dengede durabilir bu piramit? Düşündürücü; 22 tane lise düzeyinde, bir de Mengen'de aynı düzeyde otelcilik okulu var. 24 tane de 4 yıllık ve 2 yıllık eğitim veren yüksekokul var.

Buna mukabil Fransa'da 3 üniversite, 10 lise düzeyi eğitim veren okul 110 tane de c.taokul düzeyinde eğitim veren okullar var. Burada eğitim piramidi düzgün oturtulmuş. Üniversiteden mezun olan bir kişiyi ara eleman olarak kullanamazsınız. Çünkü o yıllarını vermiş; bir yüksekokul bitirmiştir. Yönetici olmak isteyecektir. Ne yazık ki herkesi bu şekilde kullanamazsınız. Çünkü o alanda iş sayısı kısıtlıdır.

* Siz ancak ortaokul düzeyindeki bir kişiyi ara eleman olarak kullanacaksınız. Liseler, daha az sayıda, alt düzeyde yönetici, kısım şefi gibi olabilecek kişileri yetiştirmelidir. Piramit bu şekilde yükselmelidir.

* Bir de eğitim müfredatlarının gerçeklere uygun olması gerekmektedir. Biz kendi dil yapımız nedeniyle Avrupalıların dillerini öğrenmekte güçlük çekmekteyiz, lisan eğitime kati suretle önem vermeliyiz. Eğitimde bu derslere ağırlık vermek zorundayız. Bunun yanısıra bir Hijyen dersi konulmalı, çevre sağlığından cinsel hastalıklara kadar personeli bilinçlendirilmelidir.

* Bir de eğitimcilerin eğitimi söz konusu ülkemizde. Maalesef yeterli sayıda monitör yok. Buna ivedi bir çözüm getirilmesi şart.

* Başka bir konu da; eğitimde dikey bir entegrasyonun sağlanması. Yeni bir sistem getirilmeli, turizm hiç alakası olmayan bir kişi üniversitede turizm eğitimi görmekte.

ANATOLIA: Tesadüfen...

ÖZ: Tesadüfen...

Kişilerin fizik yapıları çok önemli bu konuda seçme sınavları mülakatlarla yapılmalı. Yüz yüze. Sektör emek yoğun bir sektör.

ANATOLIA: Bu okulların açılış yerleri, daha doğrusu buldukları bölge önemli değil mi?

ÖZ: Şüphesiz. Size bir örnek vereyim. Elazığ

Turizm Yüksekokulu Bölüm Başkanı bana öğrencilerine 36 günlük bir dönem için staj olanakları sağlanması konusunda bir talepte bulunmakta. Belli bir dönemde 36 günlük iş bulmak zor. Kaldı ki stajyerlerin, yatacak yerlerini ayarlamak ayrı bir sorun.

Halbuki turizmle entegre olmuş bölgelerde bu okulların bulunması bu problemleri ortadan kaldırmakta. Staj ve uygulama yapmaları kolaylaşmaktadır.

Turizmde önemli olan uygulamalı eğitimidir. Ancak o zaman başarılı olabilirsiniz. Bunu lise düzeyinde çözümledik. 5.5 ay staj 5.5 ay okul. Üniversitelerimizde ise durum farklı. Eylülde eğitim başlıyor, Temmuzta doğru sona eriyor. Staj için yeterli zaman yok. Turizmde mesleki eğitim yanında kültür eğitimi gerekli. Lise düzeyindeki öğrenciler bile hemen resepsiyonist, orada da yönetici olmak istiyorlar. Bu eşyanın tabiatına aykırı bir defa. Yetenek ve görgü gerektiren bir iş bu. Kaldı ki sektörün yönetici ihtiyacı belli. Çocukların, pedagojik bir eğitimle sektörün hemen her biriminde çalışmaya hazır olmaları gerekmektedir.

Ben çocuklara soruyorum, tuvalet temizlemeye hazır mısınız? Bulaşık yıkamaya hazır mısınız? Çocuklar bozuluyorlar.

Bulaşık kokusunu almayan, tuvaletin nasıl temizlendiğini bilmeyen biri, iyi bir üst düzey yöneticisi olamaz. Bilmediğiniz bir işi başkalarına nasıl yapılmasını gerektiğini gösteremezsiniz. Her bölümde çalışacaksınız, her işi öğreneceksiniz o zaman yönetici olabileceksiniz. Bunun için mesleki bir pedagoji eğitimi gerekli.

ANATOLIA: Sayın Öz; H.Ü. Meslek Yüksekokulu Müdürü sayın Prof. Doğan Tuncer ile yaptığımız söyleşide kendilerine : " İşletmeye geçmeye hazır bir oteli, bu safhada alıp, öğretim görevlileriniz ve öğrencilerinizle işletmeye açarak işletebilir misiniz?" diye sorduk.

"... Bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın. Biz öğretim görevlilerimiz ve öğrencilerimizle bu kapasiteye sahip bir okuluz. Geçen yıl bunu, TRT'nin Antalya'daki kampını işleterek kanuladık. Bu hem sektör hem de okul için iyi bir uygulamadır." yanıtını aldık. Siz ne düşünüyorsunuz?

ÖZ: Bunu hiç sanmıyorum. Okuldan mezun olan bir öğrenci sektörde bir yıl süreyle çalıştıktan sonra, kalifiye eleman haline gelmektedir.

Bu okullar en az bir yıl süreyle staj yaptırmalılar ki o zaman bu iddialarda bulunsunlar.

ANATOLIA: Söyleşi için çok teşekkürler.